

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Загальна психологія»** **АНОТАЦІЯ КУРСУ**

Загальна психологія є базовою складовою частиною дисциплін психологічного циклу професійної підготовки. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема опанування системою знань про закономірності процесу функціонування психіки. Загальна психологія базується на вивченні філософії, соціології, історії та інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи вивчення соціальної психології, вікової психології, патопсихології, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами; надає можливість оволодіти системою глибоких науково-психологічних знань, забезпечує формування на цій основі науково-психологічного мислення, дозволяє осмислити сучасний стан розвитку психології та актуальну проблематику її експериментальних досліджень, що надає можливість правильно обирати різноманітні варіанти діагностики та психокорекційних методів та впливів в подальшому.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

16 кредитів (480 годин): 288 годин аудиторної роботи, 192 години самостійної роботи.

МЕТА КУРСУ

Мета курсу – ознайомлення з загальними принципами, законами, поняттями й методами загальної психології, її сучасними досягненнями та практичним значенням; формування у курсантів фундаментальних знань про розвиток механізмів психіки, виникнення і розвиток людської свідомості, про існуючі в загальній психології концепції особистості, індивідуально-типологічні особливості особистості та можливості впливу на їх розвиток, а також про мотиваційну сферу та емоційно-вольові якості особистості, їх прояв у діяльності та спілкуванні; формування цілісного уявлення курсантів щодо наукової основи майбутньої професійної діяльності.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

Випускник повинен:

Знати: категоріальний апарат психологічної науки; основні проблеми, що досліджуються загальною психологією; основні закономірності та властивості психіки; основні властивості особистості; класичні та сучасні концепції структури особистості; типологічну та індивідуальну динаміку психічних пізнавальних процесів; особливості емоційно-вольової сфери; сучасні уявлення щодо психічних станів людини; структуру та закономірності функціонування інтелектуальної сфери людини; особливості проведення експериментального дослідження; основні та додаткові методи психологічного дослідження.

Уміти: вільно користуватися поняттями і категоріями, що розкривають суть предмета; застосовувати одержані знання в практичній діяльності; аналізувати психологічно значущі ситуації та факти в професійній діяльності; застосовувати методи дослідження закономірностей психіки; прогнозувати наслідки впливу діяльності людини; використовувати набуті знання з метою виконання професійних обов'язків.

Володіти: професійними навичками для застосування набутих знань для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості.

Мати уявлення (бути ознайомленим): із становленням і розвитком вітчизняної та зарубіжної психології; із зарубіжними та вітчизняними типологіями, класифікаціями та структурами особистості.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП «Психологія» (див. Табл. 1).

У межах тем «Вступ до загальної психології», «Психічні процеси людини», «Психічні стани та їх регулювання», «Психічні властивості особистості» та інших, курсанти працюють

ОПП Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності підрозділів НГУ перший (бакалаврський) рівень

з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виступають з промовами і презентаціями, підготовленими ними як групові та/або індивідуальні проекти.

Теми занять та презентацій пов'язані із темами модулів, у межах яких здійснюється навчання.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань курсантів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Компетентності, які курсант набуває в результаті навчання:

Таблиця 1

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення курсантами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК-07	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Частково, в аспекті читання літературних джерел, виконання самостійних, контрольних робіт та обговорення на заняттях.	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), готовність до семінарів. Перевірка конспектів.
СК-01	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	Частково, в аспекті розуміння категоріально-понятійного апарату психології.	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), готовність до групових занять, активна участь у обговореннях під час практичних і групових занять.
СК-02	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	Частково, в аспекті розуміння історії розвитку та становлення психології. Логічно, доступно дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), активна участь у обговореннях доповідей та рефератів, готовність до семінарів.
СК-03	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків, анатомо-фізіологічних основ психічної активності людини.	Частково, в аспекті розуміння вчинків людини її поведінки, взаємодії з оточуючими. Розуміти анатомо-фізіологічні основи психічної активності людини, та протікання психічних процесів.	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), готовність до групових занять, активна участь у обговореннях під час практичних і групових занять.
СК-04	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну	Частково, в аспекті здійснювання пошуку інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), готовність до групових занять, активна участь у обговореннях під час

	інформацію з різних джерел.	комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Обґрунтовування власної позиції, вироблення самостійних висновків за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	практичних і групових занять. Підсумкове (перевірка готовності курсової роботи). Презентація та захист курсової роботи.
СК-09	Здатність дотримуватися норм професійної етики.	Знати, розуміти і дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	Міжсесійне (поточна та тематична перевірка), готовність до групових занять, активна участь у обговореннях під час практичних і групових занять. (Екзамен)

МІЖСЕСІЙНЕ ОЦІНЮВАННЯ (ПОТОЧНА ТА ТЕМАТИЧНА ПЕРЕВІРКА)

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи на підґрунті перевірки конспектів.

Завдання для самостійної роботи оформлюються на зворотному боці конспекту, вітається структуровані форми запису (таблиці, блок-схеми тощо). Обсяг повинен бути розумним, багато тексту не гарантує відмінної оцінки. Необхідно обов'язково зазначати джерела, на які спирається відповідь.

Перелік завдань для самостійної підготовки:

1. Методи моделювання в психології.
2. Метод вивчення документів та аналіз діяльності людини.
3. Асоціативний напрям в психології.
4. Радянський етап розвитку психологічної думки.
5. Класичний експеримент І.П. Павлова.
6. Особливості інтелектуальної поведінки тварин.
7. Механізми свідомості.
8. Психофізіологічна проблема в психології.
9. Розвиток психіки в онтогенезі. Вікова періодизація розвитку психіки.
10. Діяльнісний підхід в сучасній психології.
11. Схема рефлекторного кільця згідно М. О. Бернштейну.
12. «Теорія підсвідомого» З. Фрейда.
13. Поняття про модальність відчуттів.
14. Константа Вебера та її значення для різних органів чуття.
15. Резонансна теорія слуху Гельмгольца.
16. Теорії кольорового зору.
17. Фізіологічні основи сприймання.
18. Сприймання простору та руху.
19. Ілюзії, пов'язані з особливостями будови ока.
20. Ілюзії цілого та частин в сприйманні.
21. Ілюзії перебільшення гострих кутів та портретні ілюзії.
22. Механізми розпізнавання людиною об'єктів.
23. Уявлення, як вторинний образ.

24. Різниця між первинними образами пам'яті та персеверіруючими образами в процесі уявлення.
25. Поняття про асоціації.
26. Асоціативна психологія як один з основних напрямків світової психологічної думки
27. Амнезія дитинства.
28. Ретроградна амнезія.
29. Феноменальна пам'ять.
30. Вправи для розвитку пам'яті.
31. Взаємозв'язок мислення і мовлення.
32. Фізіологічні основи мислення.
33. Умовивід як вища форма мислення .
34. Теоретичні і експериментальні підходи до дослідження мислення.
35. Концепція розвитку мислення Ж. Піаже.
36. Взаємозв'язок мислення і мовлення
37. Фізіологічні основи мислення
38. Умовивід як вища форма мислення .
39. Теоретичні і експериментальні підходи до дослідження мислення.
40. Концепція розвитку мислення Ж. Піаже
41. Основні історичні етапи розвитку людського мовлення.
42. Фізіологічні основи мовлення
43. Основні види мови.
44. Основні закономірності розвитку мовлення у дитини.
45. Дослідження механізмів саморегуляції організмуРівні та форми адаптації
46. Роль ЦНС, як механізм управління функціональним станом організму.
47. Поняття установки її структура і функції
48. Умови виникнення емоційного стресу.
49. Функції психологічного захисту.
50. Суть концепції структури особистості К.К. Платонова.
51. Структурний підхід О. М. Леонтьєва.
52. Проблеми особистості в роботах Б. Г. Ананьєва.
53. Антисоціальна особистість.
54. Класифікація людських потреб.
55. Класифікація людських потреб згідно А. Маслоу.
56. Особливості прояву мотивів афіліації.
57. Суть класифікації рівнів розвитку здібностей (здібності, обдарованість, талант, геніальність).
58. Проблема співвідношення природжених і соціально обумовлених якостей людини і їх ролі у формуванні здібностей.
59. Біосоціальна природа здібностей людини.
60. Основні характеристики і властивості темпераменту по Б. М. Теплову
61. Концепція темпераменту В. М. Русалова.
62. Властивості нервової системи як основа темпераменту
63. Суть типологічного підходу
64. Риси особистості
65. Типологія характеру як центральна проблема експериментальних дослідженні і теоретичних пошуків
66. Класифікація типів характеру по Е. Фромму.

Перелік літератури для читання:

1. Варій М.Й. Загальна психологія.: Підручник затверджено МОНУ. к.: ЦУЛ, 2007- 968с.
2. М'ясоїд М.П.. Загальна психологія – Навчальний посібник. К. 2000р.
3. Трофімова Ю.Л. Психологія – Підручник К. “Лібінг” 2000р.

ОПП Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності підрозділів НГУ перший (бакалаврський) рівень

4. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Психологія загальна Навчальний посібник. - К. 2004р.

5. Ягупов В.В. Військова психологія. : Підручник.- Київ-2004-649с
Допоміжна

1. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Психологія загальна. Навчальний посібник. - К. 2004р.

2. Ягупов В.В. Військова психологія. : Підручник.- Київ-2004-649с

Читати підручники (посібники) цілком не потрібно, вказівки щодо читання будуть даватись викладачем наприкінці лекційних занять.

Загальні критерії оцінок:

“відмінно” – курсант має зробити виступ за одним з питань семінару, приймати активну участь в обговорюванні виступів інших учасників, ставити питання, давати відповіді. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми, мати узагальнено-логічні схеми, таблиці тощо.

“добре” – курсант має зробити виступ за одним з питань семінару. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми.

“задовільно” – курсант має приймати участь в обговорюванні виступів інших учасників. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми.

“незадовільно” – курсант не готовий до заняття, не приймає участь в обговорюванні виступів інших учасників. Конспект не містить основну інформацію з певної теми.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ (РУБІЖНИЙ ТА ЗАКЛЮЧНИЙ КОНТРОЛЬ)

Метою екзамену є контроль сформованості в курсантів системи знань і умінь з навчальної дисципліни. Перелік питань до екзамену міститься в методичних вказівках до його проведення, що зберігаються на кафедрі і доступні для курсантів у будь-який час.

Екзамен здійснюється на підґрунті суми набраних балів отриманих під час міжсесійного оцінювання (поточна та тематична перевірка), виконання завдань з курсу, а також ведення конспекту.

1. Кількість балів за ведення конспекту (самопідготовку) становить від 0 до 40 балів.

2. Кількість балів за аудиторну роботу (у межах вивчення курсу) становить від 0 до 40 балів.

3. Кількість балів, яку можна отримати на екзамені становить від 0 до 50 балів. До екзамену допускаються курсанти, які попередньо за підсумками аудиторної та самостійної роботи одержали не менше 50 балів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності
- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.
- Якщо курсант відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.